దృష్ట

కస్తూరి మురళీ కృష్ణ

ఒక్కమాట

దక్షిణ భారతం పైకి దండెత్తి వచ్చిన మొదటి ముస్లిం సేనాని మాలిక్ కాఫర్.

అల్లావుద్దీన్ ఖిల్జీ ఢిల్లీ పాలకుడిగా ఉన్న సమయంలో మాలిక్ కాఫర్ మలబారు తీరం వరకూ చొచ్చుకు వచ్చాడు. మధురపై దాడి చేశాడు. శ్రీరంగంలో మారణహోమం సృష్టించాడు. చిదంబర ఆలయాన్ని పునాదులతో సహా పెకిలించి వేశాడు. బోలెడంత సంపదను ఏనుగులపై మోసుకుని ఢిల్లీ తీసుకు వెళ్ళాడు. ఆ దండయాత్ర ఈ కథకు ఆధారం. మాలిక్ కాఫర్ దండయాత్ర వల్ల భారతీయ సమాజంలో జరిగిన అల్లకల్లోలాన్ని, భారతీయ మనస్తత్వం పై కలిగిన గాయాల ప్రభావాన్ని వర్ణించటం ఈ రచన ప్రధానోద్దేశ్యం.

మనకు సాధారణ చరిత్ర పుస్తకాలలో, కనబడని ఘోరమైన చేదు నిజాలు, మనల్ని మనం మరిచిపోతున్న తరుణంలో, మన పూర్వీకులు ఎన్ని దారుణమైన మారణకాండలను అనుభవిస్తూ కూడా ధర్మాన్ని పదిలంగా కాపాడాలో, ప్రజలకు తెలియ చెప్పాలన్న ఆశయంతో ఈ రచన సాగుతుంది. చరిత్రలో జరిగిన గాయాలను తిరిగి తోడటం కాదిది. మానని గాయాల స్వరూపాన్ని అర్థం చేసుకోవటం ద్వారా వాటి చికిత్సకు ఉపక్రమించుటంతో పాటు, భవిష్యత్తులో ఇటువంటి గాయాలు కాకుండా జాగ్రత్తలు పడేందుకు దేశ ప్రజలను ఉద్యుక్తులను చేయటం ఈ రచన లక్ష్యం. అనేక చారిత్రక ఆధారాలు, చారిత్రక పాత్రలు, కాల్పనిక పాత్రలలో కలగలిపి సాగించిన రచన ఇది.

మురళీకృష్ణ

(గత సంచిక తరువాయి)

కత్తి గట్టిగా పట్టుకున్నాడు గంగాధర శర్మ.

చీకట్లో తాను తురుష్కుడికి కనబడటంలేదని తెలుసు అతడికి. కానీ వాడి కత్తిని తనవైపే విసురుతున్నప్పుడు రక్షించుకోక తప్పదు. ఇందువల్ల తన ఉనికి వాళ్ళకు తెలుస్తుంది. అందువల్ల మృత్యువు తప్పదు. కానీ ఏమీ చేయకుండా ఊరుకున్నా మృత్యువు తప్పదు.

కానీ ఎందుకో ఆ తురుష్కుడు తనపై కత్తి ఎత్తలేదన్న అనుమానం గంగాధర శర్మలో కలిగింది. అందుకే, దైవంపై భారం వేసి మరింతగా చీకట్లోకి ఒదిగాడు. ఒకవేళ కత్తి తనపై దిగబడితే దాన్ని అడ్డుకునేందుకు కత్తిని సిద్ధంగా పట్టుకున్నాడు.

గంగాధర శర్మ అనుమానం అతడి ప్రాణాన్ని కాపాడింది.

కత్తిని తురుష్కుడు వేగంగా క్రిందకు రాసాడు. అయితే అతడు కత్తిని విసిరింది గంగాధర శర్మవైపు కాదు. అతడి పక్కనుంచి జర జర పాకుతూ వస్తూన్న పాము పైకి.

మిగిలిన ఇద్దరు తురుష్కులు పరుగెత్తుకు వచ్చారు.

'ఏమైంది?' అడిగాడు.

వారికి ముక్కలయిన పామును చూపించాడు తురుష్కుడు.

'పామా?' అని ఇద్దరూ నవ్వేశారు. 'ఎవడో కాఫిర్ అనుకున్నాం' అన్నారు.

'అయినా, ఊళ్ళోని వాళ్ళంతా పారిపోయారు. పారిపోని వారు పట్టుబడ్డారు. వీళ్ళకి పోరాడటం కూడారాదు' అన్నాడొకడు.

ఇంకొకడు నవ్వాడు. 'వీళ్ళకు సుఖజీవనం అలవాటయిపోయింది. ఏమన్నా అంటే మంత్రాలు వల్లె వేయటం, దేవుడొచ్చి రక్షిస్తాడనుకోవటం అలవాటయిపోయింది. సోమరిపోతులు' అన్నాడు.

ముగ్గురూ నవ్వుకున్నారు. వెనక్కి తిరిగారు.

వాళ్ళటు వెళ్ళగానే గంగాధర శర్మ నిట్టూర్చాడు.

కానీ వాళ్ళ మాటలు గంగాధర శర్మలో ఆలోచనలు రగిలించాయి. అవును. తను జీవనంలో ఓ రకమైన స్థబ్ధత ఏర్పడింది. రకరకాల కారణాల వల్ల తామూ శారీరక వ్యాయామం కన్నా మానసిక వ్యాపారంపై దృష్టిని పెట్టారు. ఆలోచనకు ఇచ్చిన ప్రాధాన్యం స్వీయ రక్షణకు ఇవ్వలేదు.

ఇంతలో గంగాధర శర్మకు యుద్ధం నేర్చుకోమంటే తన ప్రవర్తన గుర్తుకు వచ్చింది.

తాను బ్రాహ్మణుడు. విజ్ఞానార్జన, ఆధ్యాత్మిక జీవనం తన లక్ష్యం అని తనకు నేర్పించారు. స్వీయ రక్షణ తన పని కాదు. తనను రక్షించేందుకు క్షత్రియులున్నారు.

డబ్బు సంపాదించటం తనపనికాదు. అది చేసేందుకు వైశ్యులున్నారు. ఇతర పనులు తనవికావు. దానికి శూద్రులు ఇతరులున్నారు. తన పని నిర్మిషంగా, నిష్కామంగా విజ్ఞానార్జన చేయటం. తన విజ్ఞానంతో సమాజాన్ని సుసంపన్నం చేసి, మార్గదర్శనం చేయటం. ఇందుకు ప్రతిఫలంగా సమాజంలో ఇతరులు తనని కాపాడతారు. తన అవసరాలు తీరుస్తారు.

అందుకే శాస్త్రం బ్రాహ్మణుల విధులు నిర్దేశించింది - వారికర్తవ్యాలను సూచించింది. వారు డబ్బు సంపాదించకూడదంది. వారు దేనికీ ఆశపడకూడదంది. నిస్వార్ధంగా సమాజాభివృద్ధికి వారు పాటుపడితే వారి అవసరాలు సమాజం చూసుకుంటుందంది.

దాంతో తమలో, మొత్తం సమాజంలో ఓ రకమైన అలసత్వం ఏర్పడింది. ఎవరికి వారు బాధ్యతను ఎదుటి వారిపై పెట్టేయటం అలవాటయింది. అలాగ తమ నిర్ధిష్ట కర్తవ్యాలు తాము నిర్వహిస్తున్నారు! అంటే అదీ లేదు. చుట్టూ నిశ్శబ్ధంగా ఉంది. అలికిడి లేదు. తాను తప్పించుకోవటానికి ఇదే సరైన సమయం...

నిశ్శబ్ధంగా నీడలలోంచి బయటకు వచ్చాడు గంగాధరశర్మ.

బయట ఎవరూ కనబడటం లేదు.

వేగంగా పరుగు ఆరంభించాడు.

నీడలలోంచి, బండల చాటు నుంచి పరుగెత్తుతున్నాడు. ఓ వైపు అతను మెదడు ప్రమాదం కోసం జాగ్రత్తగా చూస్తోంది. మరో వైపు అతనికన్నా వేగంగా అతని ఆలోచనలు పరుగెత్తుతున్నాయి.

నిజానికి తాను బ్రాహ్మణులు, క్షత్రియులు అని ఆలోచిస్తున్నాడు కానీ సమాజంలో ఈ విభజన ఎన్నడూ నిర్దిష్టం కాదు.

నిజానికి వేదమంత్రాలు దర్శించిన వారు అనేకులు జన్మతో బ్రాహణులు కారు. కర్మ వల్ల బ్రాహ్మణులయ్యారు. రాజులయిన అనేకులు క్షత్రియులు కారు. వారు ఏ వర్ణానికి చెందిన వారయినా రాజ్యం సాధించిన తరువాత క్షత్రియులయ్యారు.

అంటే సమాజంలో ఈ వర్ణ విభజన అన్నది వ్యక్తి గుణగుణాలను ప్రవర్తనను బట్టి తప్ప, జన్మను బట్టి కాదు. కానీ సమాజం సుఖానికి, ప్రశాంతకి అలవాటు పడి అసలు ధర్మాన్ని విడచి, సంకుచితంతో సమాజంలో అడ్డుగోడలు నిర్మించుకుంది. ఆ అడ్డుగోడలను విరచి సమాజానికి అసలు ధర్మాన్ని నేర్పటం కోసం భగవంతుడు తురుష్కుల రూపంలో వచ్చాడా? సమాజాన్ని జాగృతం చేసి, మొత్తం సమాజాన్ని అల్లకల్లోలం చేసి, ఈ అల్లకల్లోలం నుంచి నూతన సమాజ సృష్టి కోసం ఇదంతా భగవంతుడు ఆడుతున్న నాటకమా?

గంగాధర శర్మలో ఆలోచనలు సుళ్ళు తిరుగుతున్నాయి. అతడికి ఎక్కడికన్నా ప్రపంచానికి దూరంగా వెళ్ళి, ప్రశాంతంగా కూచుని తన ఆలోచనలను మథించాలని ఉంది. తనలో జరుగుతున్న మథనం స్వరూపాన్ని సంపూర్ణంగా గ్రహించాలని ఉంది.

గంగాధరశర్మ, చంద్రశేఖరుడూ ఏకగర్భ జనితులు. కానీ ఇద్దరి స్వరూప, స్వభావాలతో హస్తిమశకాంతరం ఉంది.

తాను పఠనం, అభ్యాసం, ఆలోచనలకు ప్రాధాన్యం ఇస్తాడు. తనది సాత్విక ప్రవృత్తి అని అంటారు గురువుగారు.

చంద్రశేఖరుడిది రాజసిక ప్రవృత్తి. వాడిది దుందుడుకు స్వభావం. అంటే ఏక గర్భ జనితులయిన తామిద్దరిలోనే ఇంత తేడా ఉన్నప్పుడు, కేవలం జన్మ ద్వారా వర్ణం నిర్ణయించి, వ్యక్తి కర్తవ్యాలను నిర్దేశించటం మూర్ఖత్వమే కాదు, అన్యాయం కూడా.

ఆలోచనల శిఖరాలను చేరుకున్న తన పూర్వీకులు, మానవ మనస్తత్వ లోతులను అందుకున్న తత్వవేత్తలు, మానవుడిలోని ఈ మౌలిక స్వభావాన్ని విస్మరించి జన్మతోనే మనుషుల ఎదుగుదలను నిర్దేశించే చట్రాల్లో బిగిస్తారా? సమాజ ఎదుగుదలకు అడ్డుపడతారా?

ఇది అసంభవం! లోపం పూర్వీకులు ఏర్పరచిన నియమాల్లో లేదు. సూత్రాలలో లేదు. వాటిని విశ్లేషించి, అనుసరిసున్న సమాజంలో ఉంది. తాను ప్రాణాలు పోతున్నా కత్తి ఎత్తటానికి ఆలోచిస్తాడు. మరొకడు కత్తి ఎత్తిన తరువాత కూడా ఆలోచించడు. అలాంటి వారిద్దరూ ఏక గర్భజనితులయినా ఒకే గుణాలు కలవారు ఎలా అవుతారు? ఒకే కర్తవ్యాన్ని ఎలా నిర్వహిస్తారు? అందుకే సమాజంలో స్తబ్ధత ఏర్పడింది. ఘర్షణ జరుగుతోంది. ఈ సమయంలో తురుష్కులు ప్రవేశించారు. సమాజం కృత్రిమంగా నిర్మించుకున్న సరిహద్దులు చెరిపివేస్తున్నారు. ఇప్పుడు సమాజం తన అంతః శక్తిని ఉపయోగించి ప్రాణాలు విడిచి బ్రతికి కట్టగలదో లేదో? నామరూపాలు లేకుండా రూపాంతరం చెందుతుందా? అన్న సవాలు విసురుతున్నారు.

'గంగాధరా' పరుగెత్తుతున్న గంగాధరశర్మ ఆగాడు.

చెట్టు చాటు నుంచి ప్రహరుడు బయటకు వచ్చాడు.

'ఎటు?' అడిగాడు.

గంగాధర శర్మ నోటమాట రాలేదు. వెళ్ళి ప్రహరుడిని గట్టిగా కౌగిలించుకుని అతని చేతుల్లో వాలిపోయాడు.

●●●

శూరవర్మ, చంద్రశేఖరుడు తమ లక్ష్యం చేరేసరికి ఊరు బూడిదకుప్పలా ఉంది. స్మశానంలా ఉంది.

ఊళ్ళోకి అడుగుపెడుతూంటే ఇళ్ళు, శవాల కాలిన వాసన వారిని ఘాటుగా తాకింది.

ఎటు చూసినా శరీర అంగాలే. మాంసం ముద్దలే.

అదంతా చూస్తున్న శూరవర్మ కళ్ళల్లో నీళ్ళు నిండాయి.

చంద్రశేఖరుడి కళ్ళల్లో అదొక ఆనందం కనిపిస్తోంది. అతడి కళ్ళు మెరుస్తున్నాయి. శూరవర్మ, అతడి అనుచరులు, శవాలని, శరీర అంగాలను ఒక చోట కుప్పలా పేర్చారు. వాటిన్నిటినీ తగలబెట్టారు.

ఇల్లిల్లూ తిరిగి చుశారు. ఎవరైనా కొన ప్రాణాలతో ఉంటే రక్షించాలని. అలా ప్రతి ఇల్లూ తిరుగుతూంటే వారికి, అక్కడ జరిగిన ఘోర మారణకాండ అర్థం కాసాగింది.

అంతే కాదు, ఆ ఊళ్ళో ఒక్కరు కూడా ప్రాణాలతో బ్రతకలేదని స్పష్టంగా తెలుస్తోంది ఊరి కేంద్రంలో ఉన్న గుడిలో అడుగు పెడుతూంటే వారికి అక్కడ జరిగింది అర్థమయింది.

బహుశా, ఊళ్ళోని ప్రజలంతా, అందిన ఆయుధాలతో గుడి రక్షణ కోసం అక్కడ చేరినట్టున్నారు.

అణువణువునా సంకుల సమరం జరిగినట్టు తెలుస్తోంది. గుడి ఆవరణ నిండా మాంసం ముద్దలు పడి ఉన్నాయి. ఒకో అడుగు లోపలకు వెళుతూంటే సమరం మరింత తీవ్రంగా జరిగినట్టు తెలుస్తోంది.

గర్భగుడిలో విష్ణువు విగ్రహం వెయ్యి ముక్కలయి ఉంది. ఒక్కో ముక్కకి పదిమంది ప్రాణాలు అర్పించినట్టుంది.

ఇక గుడి గోడలపైని విగ్రహాలతో కూడా తురుష్కులు సంకుల సమరం చేసినట్టుంది.

ఒక అప్సరస వక్షోజాలను కసిగా చెక్కేశారు. తీర్చిదిద్దినట్టున్న ముక్కును కోసేశారు. మరో అప్సరస కాళ్ళను విరిచేశారు.

గుడి గోడలపై, ఎంతో భక్తి భావంతో, అచంచలమైన విశ్వాసంతో, అపూర్వమైన కళా సంపదని దేవతార్చనలో భాగంగా, ప్రతిష్టించిన కళాకారుల కళాతపస్సు, సృజనాత్మక ఆవేశం సర్వం కరకు కత్తుల ముందు, విద్వేష జాలల తాకిడికి ఆవిరైపోయాయి. ఎన్నో ఏళ్ళుగా ప్రజల పూజలందుకుంటూ, వారికి విశ్వాసాన్నిస్తూ, అభయమిస్తూన్న దేవీదేవతలు, చివరికి రాతిముక్కలై విరిగి పోయాయి.

శూరవర్మ బాధతో కదలలేకపోయాడు. అక్కడే పడి ఉన్న ఓ రాయిపై కూచుండిపోయాడు. చేతుల్లో ముఖం దాచుకున్నాడు.

ఎలా తట్టుకోవాలి ఈ తాకిడిని? ఎలా ఎదుర్కోవాలి ఈ దాడిని?

ఇక్కడ జరిగిన పోరాటం, హింస, నాశనాలు చూస్తున్న ప్రతివాడిలో భయం కలుగుతుంది. విశ్వాసం సన్నగిల్లుతుంది. శత్రువు పేరు తలవాలంటేనే ప్రాణాలు గడ్డకడతాయి.

అలాంటప్పుడు, ఆ శత్రువుతో ఎదురు నిలిచి పోరాడి, తనని తాను రక్షించుకుంటూ, సమాజాన్ని పునరుజ్జీవితం చేసే ధైర్యం, సాహసం, ప్రేరణ, పట్టుదలా ఈ మనుషుల్లో ఎలా కలుగుతాయి? ఎవరు కలిగిస్తారు?

పక్కన అలికిడి అయితే చూశాడు. చంద్రశేఖరుడు వచ్చి నిలుచున్నాడు. శూరవర్మని చూసి నవ్వాడు.

'మొత్తానికి బ్రహ్మ మీ ఆసనమయ్యాడన్నమాట' అన్నాడు వ్యంగ్యంగా దిగ్గున లేచాడు శూరవర్మ. నిజమే.. తాను కూచున్నది విరిగిన బ్రహ్మ విగ్రహ శకలంపై.

శూరవర్మలో అపరాధ భావన కలిగించింది.

నవ్వాడు చంద్రశేఖరుడు.

'ఇదీ విజయం అంటే. శత్రువును భౌతికంగానే కాదు మానసికంగా, సాంస్కృతికంగా గెలవటం. విశ్వాసాన్ని దెబ్బతీసి తనపై తనకే అపనమ్మకం కలిగేలా చేయటం. నిర్జించిన వాడి నామరూపాలే కాదు గతం, వర్తమానం, భవిష్యత్తు లేకుండా చేయటం.' అన్నాడు శూరవర్మ కూచున్న బ్రహ్మ విగ్రహ శకలాన్ని కాలితో తంతూ.

శూరవర్మలో ఆవేశం పెల్లుబికింది. తనని తాను మరచిపోయాడు

'చంద్రశేఖరా' అరిచాడు కత్తి చేతపట్టుకుని.

చంద్రశేఖరుడు చెదరలేదు.

'ఇప్పుడది రాతిముక్క మాత్రమే. ఈ తేడాను అర్థం చేసుకోవాలి. జీవం ఉన్నంత కాలమే శరీరానికి గౌరవం. జీవం పోయిన తరువాత అది పనికి రాని కట్టె' అన్నాడు చంద్రశేఖరుడు.

శూరవర్మ చేతిలోంచి కత్తి జారిపోయింది.

'చంద్రశేఖరా' అన్నాడు. ఇప్పుడతని స్వరంలో ఆవేశం లేదు. అది అభ్యర్థనలా ఉంది. ఆక్రందన ఉంది.

చంద్రశేఖరుడు ఒంగి, క్రిందపడ్డ శూరవర్మ కత్తిని అతని చేతికి ఇచ్చాడు.

అక్కడినుంచి వెళ్ళిపోయాడు.

అతడు వెళ్ళిన వైపే చూస్తూండిపోయాడు శూరవర్మ.

ఎందుకో అతడికి భవిష్యత్తు గురించి ఆలోచించాలంటేనే భయంగా ఉంది.

●●●

కళ్ళు తెరిచాడు గంగాధర శర్మ.

ఎదురుగా తనవైపే ఆతృతగా చూస్తున్న పద్మిని, ప్రహరసింహుడు కనిపించారు. 'ఎలా ఉంది?' అడిగింది పద్మిని.

నీరసంగా తల ఊపాడు గంగాధర శర్మ 'బాగానే ఉంది' అన్నాడు.

'మనం ఇంకా ఊరి చివర గుట్టల్లోనే ఉన్నాం. తురుష్కులు ఊరు వదలి వెళ్ళేందుకు సిద్ధమవుతున్నారు' అంది పద్మిని.

గంగాధర శర్మ కళ్ళు మూసుకున్నాడు. కను కొసలనుండి సన్నధారగా నీరు కారింది.

అది చూసి పద్మిని నవ్వింది.

'నిన్ను ఎవరు వెళ్ళమన్నారు ఒంటరిగా ఊళ్ళోకి?'అడిగింది.

గంగాధర శర్మ మాట్లాడలేదు. నీళ్ళు నిండిన కళ్ళతో ఆమెవైపు చూశాడు.

'అంతా నాశనం అయిపోయింది' అన్నాడు అతికష్టం మీద.

'ఏమీ కాలేదు. మనం బ్రతికే ఉన్నాం. ఒక్కరు ప్రాణంతో ఉన్నా ఒక విశ్వం సజీవంగా ఉన్నట్టు' అంది పద్మిని.

'నీకు తెలియదు. ఊరంతా పోయింది. ఊళ్ళో వాళ్ళు పోయారు. నా గ్రంధాలు పోయాయి. వాటితో ఎంతో విజ్ఞానం పోయింది. మన వారసత్వ సంపద అదృశ్యం అయిపోయింది' అన్నాడు గంగాధరశర్మ విచారంగా.

'ఇది నీ మొదటి అనుభవం. ఇలాంటి కొన్ని అనుభవాలయితే రాటుదేలిపోతాయి, మాలాగా' అంది పద్మిని.

ఆమె వైపు పరిశీలనగా చూశాడు గంగాధర శర్మ.

చాలా అందంగా ఉంది. ఎలాంటి అలంకరణ లేకున్నా, ముఖమంతా దుమ్ము కొట్టుకుపోయి ఉన్నా, పద్మంలా ఉంది.

'పద్మినీ' పిలిచాడు గంగాధర శర్మ.

'తురుష్కులు వస్తున్నారు' చెప్పాడు ప్రహరసింహుడు.

అందరూ మౌనంగా వెళుతున్న తురుష్కుల తండాను చూసున్నారు. వారు గుర్రాలపై తాము దోచుకున్న మూటలను ఉంచుకున్నారు. కొందరు ఊళ్ళో పట్టుబడ్డ ఆడవాళ్ళను తమ గుర్రాల ముందు కూచోపెట్టుకున్నారు. ఆ ఆడవాళ్ళు ముఖాలపై కొంగు కప్పుకున్నారు. వారెవరో తెలియడంలేదు. వారి భావనలు తెలియటం లేదు.

వాళ్ళు వెళ్ళేదాకా ఆగారు. వారు కనుమరుగయిన తరువాత ముగ్గురూ లేచారు. ఊరివైపు ప్రయాణమయ్యారు.

కాస్త దూరం వెళ్ళిన తరువాత అడిగింది పద్మిని 'ఏదో అడగాలనుకున్నావు?'

గంగాధర శర్మ సంశయించాడు. చివరికి గొంతు పెగల్చుకుని అడిగాడు. 'పద్మినీ, మీరు క్షత్రియులా?'

ఒక్క క్షణం అతడివైపు విస్మయంగా చూసింది. ఆ తరువాత పెద్దగా నవ్వటం ఆరంభించింది పద్మిని.

●●●

(కొనసాగింపు వచ్చేసంచికలో)

Click here to share your comments on this serial